

Het Fort aan de Ossenmarkt

Binnen het oostelijke deel van de wal van de Vesting Weesp, tussen de schansen 'de Nieuwe Agtkant' en de 'Bakkerschans', ligt het 'Fort aan de Ossenmarkt'. Taak was het afsluiten en verdedigen van de Vechtoevers, de sluizen en de spoorweg Amsterdam-Amersfoort. Daartoe was de officiële bezetting 161 militairen. Zoals bij veel forten is er vanuit 'Fort Ossenmarkt' - zoals het in de volksmond heet – nooit een schot gelost.

FOTO CHRISTIAN PFEIFFER

Het Fort aan de Ossenmarkt werd tussen 1859 en 1861 gebouwd. Het is een gebouw met dikke muren, 9 meter hoog en een middellijn van 34 meter. Het bereik van dit torenfort liep van het noorden naar het zuidoosten. Doel was het afsluiten en verdedigen van de Vechtoevers, de sluizen en de spoorweg Amsterdam-Amersfoort. De officiële bezetting bestond in 1924 uit 6 officieren, 8 onderofficieren en 147 manschappen – bij elkaar 161 militairen. Zoals bij veel forten is er vanuit 'Fort Ossenmarkt' - zoals het in de volksmond heet – nooit een schot gelost. Het Fort aan de Ossenmarkt is een van de laatste torenforten waarmee men de Nieuwe Hollandse Waterlinie trachtte te versterken. Tevergeefs, het metselwerk was door de komst van de brisantbom niet meer bomvrij. Daarom besloot men in 1876 om de fortgracht te dempen en rond het fort steunmuren en een zware dekkingswal aan te brengen als bescherming tegen nieuwer, krachtiger geschut.

Champignonkwekerij

Het fort behield zijn defensieve taak tot 1959, toen Weesp bij Koninklijk Besluit als

vestingwerk werd opgeheven. Daarna diende het, zoals zoveel andere forten, als champignonkwekerij en oefenlocatie voor de brandweer. Na aankoop door de Gemeente Weesp begon in 1983 een grondige restauratie waarbij de fortgracht weer werd opengegraven en de brug hersteld. Het fort heeft sinds 1989 een sociaal-culturele functie. Niet alleen huurt de Historische Kring Weesp twee nissen in het fort, beneden (en helaas niet toegankelijk) is het fort in gebruik bij de Creatieve Groep Weesp. Verder zit er een muziekschool in en een computerclub die senioren verder helpt in deze digitale wereld.

Werelderfgoed

Het goed gerestaureerde fort, dat niet alleen Rijksmonument is en binnen het Beschermd Stadsgezicht van Weesp valt, staat als onderdeel van de Stelling van Amsterdam op de Unesco Werelderfgoedlijst. Door de ligging net buiten het centrum van Weesp is de originele situatie rond het fort goed behouden gebleven.